

GEWONE ZITTING 2024-2025

13 NOVEMBER 2024

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT****VOORSTEL VAN ORDONNANTIE****tot wijziging van de ordonnantie van
4 april 2024 houdende de Codex van de
openbare financiën van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest**

(ingediend door mevrouw Imane BELGUENANI (NL), de
heren Stijn BEX (NL) en Jonathan de PATOUL (FR))

SESSION ORDINAIRE 2024-2025

13 NOVEMBRE 2024

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE****PROPOSITION D'ORDONNANCE****modifiant l'ordonnance du 4 avril 2024
portant le Code des finances publiques de la
Région de Bruxelles-Capitale**

(déposée par Mme Imane BELGUENANI (NL),
MM. Stijn BEX (NL) et Jonathan de PATOUL (FR))

Samenvatting*

Dit voorstel van ordonnantie strekt ertoe artikel 175 van de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot het fiscale statuut van goederen van het openbaar domein te wijzigen om de juridische strekking ervan te verduidelijken voordat het op 1 januari 2025 in werking treedt.

De nieuwe bepaling verduidelijkt dat openbare domeingoederen en de private domeingoederen die bestemd zijn voor een openbare dienst of een dienst van algemeen belang, onderworpen zijn aan de gewestelijke heffingen en belastingen, behoudens uitdrukkelijke afwijking.

Résumé*

La proposition d'ordonnance modifie l'article 175 du Code des finances publiques de la Région de Bruxelles-Capitale, relatif au statut fiscal des biens du domaine public, pour en clarifier la portée juridique avant son entrée en vigueur prévue le 1er janvier 2025.

La nouvelle disposition prévoit que les biens du domaine public, ainsi que les biens du domaine privé qui sont affectés à un service public ou d'intérêt général, sont assujettis aux taxes et impôts régionaux, sauf dérogation expresse.

* Samenvatting opgesteld door de diensten van het parlement.

* Résumé établi par les services du Parlement.

Toelichting

De ordonnantie houdende de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd op 4 april 2024 bekrachtigd en op 25 april 2024 gepubliceerd. De inwerkingtreding van deze ordonnantie is vastgesteld op 1 januari 2025, behoudens de uitzonderingen die zijn vastgelegd in artikel 212 van deze ordonnantie.

Dit voorstel tot wijziging is nodig vanwege rechtsonzekerheid in verband met artikel 175 van de ordonnantie. Dit artikel dient vóór 1 januari 2025 met spoed te worden gewijzigd.

Dit voorstel van ordonnantie strekt tot wijziging van artikel 175 van de ordonnantie houdende de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het voorstel van wijziging van artikel 175 strekt er toe om het fiscaal statuut van goederen van het openbaar domein te verduidelijken. Inderdaad, na de bekendmaking van de voormelde ordonnantie in het *Belgisch Staatsblad* bleek dat er diverse interpretaties mogelijk zijn betreffende dit artikel betreffende het fiscaal statuut van goederen van het openbaar domein.

Aangezien deze verschillende interpretaties niet tegemoetkomen aan de rechtszekerheid dringt een wijziging van dit artikel zich op.

Opmerkingen over artikel 175 werden gemaakt door de Raad van State, in zijn advies nr. 74.521/1. Hieraan werd gevolg gegeven door het commentaar bij de artikelen aan te passen. Dit blijkt echter onvoldoende om de risico's van rechtsonzekerheid en de door de Raad van State opgeworpen interpretatieproblemen te vermijden.

Bijgevolg wordt een gewijzigd artikel 175 voorgesteld in overeenstemming met bovengenoemd advies van de Raad van State.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Voor de elementen van artikel 175 die behouden zijn, verwijzen we naar de voorbereidende werkzaamheden van de ordonnantie van 4 april 2024 en meer specifiek naar de toelichting bij artikel 175.

De wijzigingen die door deze ordonnantie worden aangebracht aan artikel 175 houden in dat het vierde lid van paragraaf 1 en de paragraaf 2 worden opgeheven, (de oude paragraaf 3 wordt de nieuwe paragraaf 2), een nieuwe paragraaf 3 wordt opgesteld en paragraaf 4 wordt opgeheven.

Développements

L'ordonnance portant le Code des finances publiques de la Région de Bruxelles-Capitale a été sanctionnée le 4 avril 2024 et publiée le 25 avril 2024. L'entrée en vigueur de cette ordonnance est fixée au 1er janvier 2025, sauf exceptions reprises à l'article 212 de l'ordonnance.

Cette ordonnance modificative est nécessaire en raison d'une insécurité juridique liée à l'article 175 de l'ordonnance. Cet article doit être adapté urgemment avant le 1er janvier 2025.

La présente proposition d'ordonnance a pour objet la modification de l'article 175 de l'ordonnance portant le Code des finances publiques de la Région de Bruxelles-Capitale.

La proposition de modification de l'article 175 vise à clarifier le statut fiscal des biens du domaine public. En effet, suite à la publication de l'ordonnance au *Moniteur belge*, il est apparu que plusieurs interprétations de cet article étaient possibles concernant le statut fiscal des biens du domaine public.

Ces différentes interprétations ne répondant pas aux exigences de sécurité juridique, une modification de cet article est donc nécessaire.

Des remarques sur l'article 175 avaient été formulées par le Conseil d'État, dans son avis n° 74.521/1. Celles-ci avaient été traitées via une adaptation du commentaire des articles. Il est apparu que cela était insuffisant pour éviter les risques liés à une insécurité juridique et aux problèmes d'interprétations soulevés par le Conseil d'État.

Par conséquent, il est proposé un article 175 adapté, conformément à l'avis du Conseil d'État susmentionné.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Article 2

Pour les éléments de l'article 175 qui ont été maintenus, nous renvoyons vers les travaux préparatoires de l'ordonnance du 4 avril 2024 et, plus précisément, le commentaire de l'article 175.

Les modifications apportées par la présente ordonnance à l'article 175 consistent à supprimer le quatrième alinéa du paragraphe 1er, à supprimer le paragraphe 2 (l'ancien paragraphe 3 devenant le nouveau paragraphe 2), à créer un nouveau paragraphe 3 et à supprimer le paragraphe 4.

De nieuwe paragraaf 3 verduidelijkt dat de openbare domeingoederen en de private domeingoederen die bestemd zijn voor een openbare dienst of een dienst van algemeen belang onderworpen zijn aan de gewestelijke heffingen en belastingen. Er wordt voorzien in deze precisering omwille van de duidelijkheid, al moet worden opgemerkt dat deze goederen in beginsel reeds onderworpen zijn aan gewestelijke heffingen en belastingen, wat ook de reden is waarom bepalingen met betrekking tot de gewestelijke heffingen en belastingen vrijstellingsbepalingen bevatten voor bepaalde goederen die deel uitmaken van het openbaar domein. Zo voorziet bijvoorbeeld artikel 253, § 9, van het WIB1992 met betrekking tot de onroerende voorheffing, onder bepaalde voorwaarden, in een vrijstelling van onroerende goederen die de aard hebben van nationale domeingoederen, op zichzelf onproductief zijn en bestemd zijn tot de openbare dienst of het algemeen belang. Dezelfde bepaling voorziet eveneens in verschillende gevallen waarin de onroerende goederen, die aan deze voorwaarden voldoen, uitdrukkelijk worden uitgesloten van de vrijstelling (en dus onderworpen zijn aan de onroerende voorheffing).

Uit de formulering van de meeste gewestelijke belastingordonnanties blijkt bovendien reeds dat het de wil was van de gewestwetgever dat domeingoederen aan de gewestbelastingen zouden worden onderworpen. De ordonnances waarin deze gewestbelastingen worden opgelegd bevatten immers vrijstellingen voor welbepaalde domeingoederen. Uit het bestaan van deze vrijstellingen, kan worden afgeleid dat de betrokken belasting op de andere domeingoederen verschuldigd is.

Deze laatste paragraaf verduidelijkt dat alle publieke entiteiten (federale Staat, Gewesten, Gemeenschappen, Provincies, Gemeenten, parastatalen, enz.) bedoeld in de rechtspraak van het Hof van Cassatie, in zijn arresten nr. F.16.0102.F van 23 februari 2018 en nr. F.19.0139.N van 25 november 2021, onderworpen zijn aan gewestelijke belastingen, tenzij ze uitdrukkelijk zijn vrijgesteld.

Artikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de wijzigingen die werden aangebracht.

Imane BELGUENANI (NL)
Stijn BEX (NL)
Jonathan de PATOUL (FR)

Quant au nouveau paragraphe 3, il précise que les biens du domaine public et ceux du domaine privé affectés à un service public ou d'intérêt général sont assujettis aux taxes et impôts régionaux. Cette précision est apportée par souci de clarté, mais il convient de relever que ces biens sont en principe déjà soumis aux impôts et taxes régionaux, raison pour laquelle des dispositions relatives aux taxes et impôts régionaux contiennent déjà des dispositions exonératoires pour certains biens qui font partie du domaine public. À titre d'exemple, l'article 253, § 9 du CIR1992 relatif au précompte immobilier prévoit, sous certaines conditions, l'exonération des biens qui ont le caractère de domaines nationaux, sont improductifs et sont affectés à un service public ou d'intérêt général. La même disposition prévoit également plusieurs cas dans lesquels les biens immeubles qui réunissent ces conditions sont expressément exclus de l'exonération (et sont donc soumis au précompte immobilier).

En outre, il ressort déjà de la formulation de la plupart des ordonnances fiscales régionales que le législateur régional souhaitait soumettre les biens du domaine public aux taxes régionales. Les ordonnances par lesquelles ces taxes sont imposées contiennent en effet des exonérations pour certains de ces biens. L'existence de ces exonérations permet de déduire que la taxe concernée est bien due pour les autres biens du domaine public.

Ce dernier paragraphe clarifie que toutes les entités publiques (État fédéral, Régions, Communautés, Provincies, Communes, parastataux, etc.) visées par la jurisprudence de la Cour de cassation, dans ses arrêts n° F.16.0102.F du 23 février 2018 et n° F.19.0139.N du 25 novembre 2021, sont soumises aux taxes régionales, sauf dérogation expresse.

Article 3

Cet article règle l'entrée en vigueur des modifications apportées.

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE**tot wijziging van de ordonnantie van
4 april 2024 houdende de Codex van de
openbare financiën van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 175 van de ordonnantie van 4 april 2024 houdende de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt vervangen als volgt :

“Art. 175. § 1. De goederen van het openbaar domein zijn onderworpen aan de beginselen van artikel 3.45, tweede lid, van het nieuwe Burgerlijk Wetboek.

Ze mogen alleen in beslag worden genomen binnen de grenzen van artikel 1412bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Ze zijn niet in de handel.

§ 2. De goederen van het openbaar domein kunnen worden bezwaard met zakelijke of persoonlijke rechten ten gunste van derden als deze zakelijke of persoonlijke rechten verenigbaar zijn met het gebruik van dit goed voor een openbare dienstopdracht. In voorkomend geval blijft het goed in het openbaar domein van het Gewest of van de ABI voor de resterende bestanddelen van dit goed die in het vermogen van het Gewest of van de ABI blijven.

§ 3. Onverminderd de vrijstellingen die expliciet voorzien zijn door de wet, zijn openbare domeingoederen en de private domeingoederen die bestemd zijn voor een openbare dienst of een dienst van algemeen belang onderworpen aan de gewestelijke heffingen en belastingen.”.

Artikel 3

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 januari 2025.

Imane BELGUENANI (NL)
Stijn BEX (NL)
Jonathan de PATOUL (FR)

PROPOSITION D'ORDONNANCE**modifiant l'ordonnance du 4 avril 2024
portant le Code des finances publiques de la
Région de Bruxelles-Capitale***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'article 175 de l'ordonnance du 4 avril 2024 portant le Code des finances publiques de Bruxelles-Capitale est remplacé par ce qui suit:

«Art. 175. § 1er. Les biens du domaine public obéissent aux principes de l'article 3.45, alinéa 2 du nouveau Code civil.

Ils ne peuvent être saisis que dans les limites fixées par l'article 1412bis du Code judiciaire.

Ils sont hors commerce.

§ 2. Les biens du domaine public peuvent être grevés de droits réels ou personnels au profit de tiers si ces droits réels ou personnels sont compatibles avec l'utilisation de ce bien pour une mission de service public. Le cas échéant, le bien demeurera dans le domaine public de la Région ou de l'OAA, pour le reliquat des composantes de ce bien qui restent dans le patrimoine de la Région ou de l'OAA.

§ 3. Sans préjudice des exonérations expressément prévues par la loi, les biens du domaine public et ceux du domaine privé affectés à un service public ou d'intérêt général sont assujettis aux taxes et impôts régionaux.».

Article 3

La présente ordonnance entre en vigueur le 1er janvier 2025.